DOMSTOLENS DOM
av den 2 mars 1982*

I mål 6/81

har Gerechtshof i Haag till domstolen gett in en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 177 i EEG-fördraget i det mål som pågår vid den nationella domstolen mellan

BV Industrie Diensten Groep, Haag,

och

J. A. Beele Handelmaatschappij BV, Hoorn.

Begäran avser tolkningen av artikel 30–36 i EEG-fördraget.

DOMSTOLEN

sammansatt av ordföranden J. Mertens de Wilmars, avdelningsordförandena G. Bosco, A. Touffait och O. Due samt domarna P. Pescatore, Mackenzie Stuart, A. O'Keeffe, T. Koopmans, U. Everling, A. Chloros och F. Grévisse,

generaladvokat: P. VerLoren van Themaat,
justitiesekreterare: P. Heim,

meddelar följande

dom

DOMSKÄL

1 Genom dom av den 11 december 1980, som inkom till domstolen den 14 januari 1981, har Gerechtshof i Haag i enlighet med artikel 177 i EEG-

* Rättegångsspråk: nederländska.

fördraget ställt en fråga om tolkningen av bestämmelserna i fördraget om fri rörlighet för varor.

2 Denna fråga har uppkommit i en tvist mellan ett nederländskt företag som är ensamimportör av svensktillverkade kabelrör vilka har saluförts i Nederländerna sedan 1963, och ett annat nederländskt företag som sedan 1978 har salufört kabelrör tillverkade i Förbundsrepubliken Tyskland i Nederländerna. Av handlingarna i målet framgår att de svensktillverkade kabelrören tidigare var patentskyddade i bl.a. Förbundsrepubliken Tyskland och Nederländerna, och att tillverkningen av de tyska kabelrören samt importen av dessa till Nederländerna inleddes efter utgången av giltighetstiden för dessa patent.

3 Det förstnämnda företaget väckte hos ordföranden för Arrondissementsrechtbank i Haag en talan om interimistiskt förordnande mot det andra företaget. Det förstnämnda företaget gjorde därvid gällande att de tyska kabelrören utgjorde en slavisk efterbildning av de svenska kabelrören och begärde att ordföranden skulle förbjuda svaranden att saluföra eller låta saluföra de tyska kabelrören i Nederländerna.

4 Sedan Arrondissementsrechtbanks ordförande bifallit denna talan överklagade det andra företaget till Gerechtshof i Haag. Enligt domen om hänskjutande har Gerechtshof kommit till den preliminära slutsatsen att den tyska tillverkaren kunde ha utformat ett kabelrörssystem som skilde sig från det svenska utan att vare sig ekonomiskt eller tekniskt skada sin produkts kvalitet, och att den tyska tillverkaren genom att underlåta detta har gett upphov till förväxling mellan de två produkterna. Gerechtshof anser följaktligen att Arrondissementsrechtbanks ordförande med rätta funnit att den tyska produkten enligt nederländsk rätt utgjorde en slavisk efterbildning av de svenska kabelrören. Eftersom klaganden har gjort gällande att de av klaganden sålda kabelrören lagligen saluförts i en annan medlemsstat och att motpartens talan därför strider mot artikel 30–36 i EEG-fördraget, har Gerechtshof ställt följande tolkningsfråga till domstolen:

"Om det antas

a) att köpmannen A saluför produkter i Nederländerna som inte längre skyddas av patent och som utan tvingande skäl är nästan identiska med produkter vilka sedan länge saluförs i Nederländerna av köpmannen B och vilka skiljer sig från andra liknande produkter, och att köpmannen A därigenom framkallar onödig förväxling,

b) att köpmannen A därigenom enligt nederländsk rätt genom otillbörlig konkurrens begår en lagstridig handling mot köpmannen B,

c) att nederländsk rätt ger köpmannen B en rättighet att på den grunden utverka ett domstolsförbud varigenom köpmannen A förbjuds att fortsätta att saluföra sina produkter i Nederländerna,

d) att köpmannen B:s produkter tillverkas i Sverige och köpmannen A:s i Förbundsrepubliken Tyskland och

e) att köpmannen A importerar sina produkter från Förbundsrepubliken Tyskland, där de lagligen har saluförts av någon annan än köpmannen B, den svenska tillverkaren eller någon som står i förbindelse med en av dessa eller som har tillstånd därtill av någon av dessa,

hindrar då bestämmelserna i EEG-fördraget om fri rörlighet för varor, trots vad som föreskrivs i artikel 36, att köpmannen B utverkar ett sådant domstolsförbud mot köpmannen A?"

5 Av handlingarna i målet framgår att i likhet med skyddet mot slavisk efterbildning i de flesta andra medlemsstaternas rättsordningar, den regel i nederländsk rätt som det hänvisas till i frågan huvudsakligen har utvecklats genom rättspraxis. Som kommissionen har påpekat har det hittills inte gjorts några ansträngningar på gemenskapsnivå för att närma de nationella reglerna om skydd mot slavisk efterbildning till varandra. Till följd av detta bör prövningen av huruvida ett sådant skydd är förenligt med bestämmelserna i fördraget om fri rörlighet för varor begränsas till det sätt på vilket detta skydd har förverkligats i nederländsk rätt enligt beskrivningen i Gerechtshofs dom om hänskjutande.

6 Av den domen framgår att Gerechtshof, med förbehåll för vilket svaret blir på den ställda frågan, är beredd att fastställa förbudet mot att i Nederländerna saluföra produkter som den förutsätter har saluförts lagligt i en annan medlemsstat.

7 Ett sådant förbud utgör ett hinder för den fria rörligheten för varor mellan medlemsstaterna, vilket i princip omfattas av artikel 30 som förbjuder alla åtgärder med motsvarande verkan som kvantitativa importrestriktioner. Som domstolen emellertid vid upprepade tillfällen redan har fastställt – bl.a. i sin dom av den 20 februari 1979 i målet 120/78 Cassis de Dijon (Rec. 1979, s. 649) och i sin dom av den 17 juni 1981 i målet 113/80 Kommissionen mot

Irland (Rec. 1981, s. 1625) – måste, i avsaknad av gemensamma regler om tillverkning och saluföring av produkter, hinder för handeln inom gemenskapen som uppstår på grund av skillnader mellan medlemsstaternas regler godtas i den mån sådana regler, som utan åtskillnad gäller för både inhemska och importerade produkter, kan anses vara befogade för att tillgodose tvingande hänsyn, bl.a. i fråga om konsumentskydd och god handelssed. Det måste därför prövas om det skydd mot efterbildning som närmare beskrivs i domen om hänskjutande uppfyller dessa villkor.

8 Även om målet vid den nationella domstolen i det aktuella fallet rör skyddet av en i tredje land tillverkad produkt mot saluföringen av en produkt som är tillverkad i en medlemsstat beror tillämpningen av rättspraxis, som denna beskrivs av den nationella domstolen, inte på i vilket land den efterbildade produkten respektive efterbildningen har sitt ursprung. Dessutom finns det ingenting i domen om hänskjutande som tyder på att tillämpningen av denna rättspraxis skulle vara anpassad till den inhemska produktionens särskilda behov, så att importerade produkter i praktiken missgynnas. Det måste därför antas att den rättspraxis som den nationella domstolen hänvisar till gäller utan åtskillnad för både inhemska och importerade produkter.

9 En nationell rättspraxis enligt vilken en sådan slavisk efterbildning av någon annans produkt som kan framkalla förväxling är förbjuden, kan i själva verket syfta till att skydda konsumenterna och främja god handelssed. Detta är syften av allmänintresse som enligt domstolens tidigare nämnda rättspraxis kan motivera förekomsten av hinder för handeln inom gemenskapen som beror på skillnader mellan nationella bestämmelser om saluföring av produkter. Att en sådan regel verkligen motsvarar tvingande krav stöds för övrigt av den omständigheten att den överensstämmer med den princip som kommer till uttryck i artikel 10 bis i Pariskonventionen för industriellt rättsskydd, senast reviderad i Stockholm den 14 juli 1967, vilken förbjuder bl.a. alla handlingar av beskaffenhet att framkalla förväxling med en konkurrents varor, och av den omständigheten att denna regel i princip erkänns i de flesta medlemsstaternas rättspraxis.

10 För att besvara frågan om en rättspraxis som den som beskrivs i domen om hänskjutande är nödvändig för att uppnå ovan angivna syften, eller om den överskrider vad som kan vara befogat inom ramen för dessa syften, är det nödvändigt att närmare granska det sätt på vilket denna rättspraxis tillämpas enligt beskrivningen i domen.

11 I detta avseende framgår det för det första av frågans lydelse att enligt den

nationella domstolens preliminära bedömning de produkter som den räknar med att förbjuda saluföring av, utan tvingande skäl är nästan identiska med de efterbildade produkterna och att klaganden i målet vid den nationella domstolen därigenom i onödan framkallar förväxling. Dessutom framgår det av domen om hänskjutande att frågan om en sådan efterbildning är nödvändig eller inte har bedömts inte enbart från teknisk utan även från ekonomisk och kommersiell synvinkel.

12 För det andra framgår det av frågans lydelse, liksom av handlingarna i målet, att det inte finns något som tyder på ett avtal eller ett beroendeförhållande mellan den svenska tillverkaren av originalprodukten och den tyska tillverkaren av den produkt som anses utgöra en efterbildning och vars saluföring i Nederländerna är föremål för tvist.

13 När de omständigheter som anges i domen om hänskjutande föreligger, kan en rättspraxis som förbjuder slavisk efterbildning av en främmande produkt inte anses överskrida ramarna för de krav som måste ställas med hänsyn till konsumentskydd och god handelssed.

14 Klaganden i målet vid den nationella domstolen har vid EG-domstolen väckt frågan om reservdelar. Klaganden har därvid framhållit att kabelrören inte enbart används i byggnader utan även i fartyg och att ett förbud mot saluföring av den tyska produkten i Nederländerna skulle göra det nödvändigt att reparera fartyg i Nederländerna med svenska reservdelar, även om fartyget är utrustat med tyska kabelrör. Eftersom denna fråga inte har väckts av den nationella domstolen och eftersom motparten i målet vid den nationella domstolen under förfarandet vid EG-domstolen har förklarat att det beslut om förbud som företaget kräver inte omfattar reservdelar för reparation av tyska kabelrör, saknas anledning att ta ställning till denna fråga, för vilken ovanstående överväganden inte nödvändigtvis är avgörande.

15 Svaret på frågan från Gerechtshof i Haag blir alltså följande. Bestämmelserna i EEG-fördraget om fri rörlighet för varor hindrar inte att en nationell bestämmelse, som utan åtskillnad gäller för både inhemska och importerade produkter, tillåter en köpman som sedan länge i den ifrågavarande medlemsstaten saluför en produkt som skiljer sig från andra liknande produkter, att erhålla ett domstolsavgörande som förbjuder en annan köpman att i denna medlemsstat fortsätta att saluföra en produkt som kommer från en annan medlemsstat där den lagligt saluförs, men som utan tvingande skäl är nästan identisk med den förstnämnda produkten och därigenom framkallar onödig förväxling mellan de två produkterna.

Rättegångskostnader

16 De kostnader som har förorsakats Förenade kungarikets regering och Europeiska gemenskapernas kommission, som har inkommit med yttrande till domstolen, är inte ersättningsgilla. Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den domstolen att besluta om rättegångskostnaderna.

På dessa grunder beslutar

DOMSTOLEN

– angående den fråga som genom dom av den 11 december 1980 förts vidare av Gerechtshof i Haag – följande dom:

Bestämmelserna i EEG-fördraget om fri rörlighet för varor hindrar inte att en nationell bestämmelse, som utan åtskillnad gäller för både inhemska och importerade produkter, tillåter en köpman som sedan länge i den ifrågavarande medlemsstaten saluför en produkt som skiljer sig från andra liknande produkter, att erhålla ett domstolsavgörande som förbjuder en annan köpman att i denna medlemsstat fortsätta att saluföra en produkt som kommer från en annan medlemsstat där den lagligt saluförs, men som utan tvingande skäl är nästan identisk med den förstnämnda produkten och därigenom framkallar onödig förväxling mellan de två produkterna.

Mertens de Wilmars Bosco Touffait

Due Pescatore Mackenzie Stuart O'Keeffe

Koopmans Everling Chloros Grévisse

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 2 mars 1982.

P. Heim
Justitiesekreterare

J. Mertens de Wilmars
Ordförande